

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Petra Průchy, JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobkyně: **N. M.**, zastoupená Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Václavské náměstí 21, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 4. 2007, č. j. OAM-1-272/VL-07-11-2007, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 24. 7. 2008, č. j. 61 Az 36/2007 – 27,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně brojí včasně podanou kasační stížností proti v záhlaví uvedenému rozsudku Krajského soudu v Ostravě, jímž byla zamítnuta její žaloba směřující proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 6. 4. 2007, č. j. OAM-1-272/VL-07-11-2007. Rozhodnutím žalovaného správního orgánu byla zamítnuta žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, v platném znění (dále jen „zákon o azylu“). [Pozn. soudu: S účinností od 1. 9. 2006 byl v zákoně o azylu termín „azyl“ nahrazen pojmem „mezinárodní ochrana“ a institut „překážky vycestování“ podle § 91 zákona o azylu nahrazen tzv. „doplňkovou ochranou“ podle § 14a zákona o azylu.]

V odůvodnění svého rozhodnutí Krajský soud v Ostravě dospěl k závěru, že žalobkyně podala žádost o udělení mezinárodní ochrany až v době, kdy obdržela správní vyhoštění poté, kdy nelegálně překročila státní hranici do Rakouska a 22. 3. 2007 byla předána do České republiky zpět; správní vyhoštění obdržela na dobu 5 let. Z výpovědi žalobkyně je zcela zřejmé, že se mohla na území ČR svobodně pohybovat a tedy vejít i do kontaktu se zástupci státních orgánů ČR. Žalobkyně tak však učinila až poté (ani to sama nepopírá), kdy jí bylo uloženo správní vyhoštění.

Žalobkyně v průběhu správního řízení neuváděla, neprokazovala, ani se nezmínila o žádném z azylově relevantních důvodů vymezených v ustanovení § 12 zákona o azylu. V průběhu správního i soudního řízení nebyl zjištěn žádný důvod pro vztázení doplňkové ochrany na žalobkyni dle § 14a zákona o azylu. K námitce žalobkyně týkající se porušení některých zákonných ustanovení v řízení o její žádosti krajský soud konstatoval, že žalobkyně blíže neuvedla, v čem konkrétně žalovaný citovaný procesní předpis měl porušit a navíc krajský soud z obsahu správního spisu žalovaného žádné takové porušení nezjistil. Podle krajského soudu si žalovaný pro své rozhodnutí opatřil dostatek potřebných zjištění a relevantních skutečností.

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě napadla žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) v zákonné lhůtě kasační stížností, ve které uplatnila důvody vymezené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatelka má za to, že žalovaný při zjišťování stavu věci porušil ustanovení § 3 zákona č. 200/2004 Sb., o správním řízení a dále porušil ustanovení § 12 a § 14 zákona o azylu. Pro tyto vytýkané vady měl soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit. Stěžovatelka má v případě návratu do vlasti obavy z pronásledování, šikany a fyzického násilí ze strany rodiny jejího manžela, který ji pravidelně fyzicky i psychicky za pomoci své rodiny týral a nutil ji dokonce i páchat v jeho prospěch trestnou činnost. Stěžovatelka je přesvědčena, že jí v případě jejího návratu do Mongolska hrozí reálné nebezpečí vážné újmy na zdraví, či dokonce na životě. Stěžovatelka dále namítla, že si správní orgán neopatřil dostatečné množství podkladů pro objektivní rozhodnutí ve smyslu § 3 správního řádu, stěžovatelka naproti tomu vyvinula maximálně úsilí k tomu, aby svá tvrzení doložila. V této souvislosti stěžovatelka upozornila na články 195.–196. věnující se problematice „prokazování faktů“ metodické Příručky k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků, vydanou Úřadem vysokého komise pro uprchlíky OSN, v roce 1992. Stěžovatelka je toho názoru, že krajský soud dále při svém rozhodování dostatečným způsobem nezkoumal rozhodnutí žalovaného, pokud tento neudělil stěžovatce azyl z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu. Postup žalovaného podle stěžovatelky nelze přezkoumat a z toho dovozuje nepřezkoumatelnost rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Má za to, že splňuje podmínky pro udělení azylu z humanitárních důvodů dle § 14 zákona o azylu či pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a téhož zákona. Z uvedených důvodů stěžovatelka navrhla zrušení napadeného rozhodnutí krajského soudu Nejvyšším správním soudem a vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ode dne 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kritéria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006 č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaným pod č. 933/2006 Sb. NSS. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je tedy nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Z hlediska výše uvedeného Nejvyšší správní soud konstatuje, že v daném případě kasační stížnost neobsahuje žádné tvrzení, z něhož by bylo možné dovodit, v čem stěžovatelka spatřuje přijatelnost své kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud pak z úřední povinnosti nenalezl žádnou zásadní právní otázku, k níž by byl nucen se vyjádřit v rámci sjednocování výkladu právních předpisů a rozhodovací činnosti krajských soudů.

Předně Nejvyšší správní soud upozorňuje na tu okolnost, že pokud je žádost o mezinárodní ochranu klasifikována jako zjevně nedůvodná dle § 16 odst. 2 zákona o azylu, je tím vyloučeno udělení azylu podle § 12, § 13 i § 14 zákona o azylu a do důvodů obsažených v těchto ustanoveních nemohou v řadě případů účinně směřovat ani jednotlivé body následně podané žaloby či kasační stížnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2004, č. j. 7 Azs 124/2004 – 45, publikovaný pod č. 349/2004 Sb. NSS). Z uvedených důvodů je pak námitka stěžovatelky ohledně nedostatečného odůvodnění neudělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu zcela nedůvodná, neboť o případném udělení humanitárního azylu stěžovatelce nebylo a ani nemohlo být žalovaným v dané věci rozhodováno. Nutno zdůraznit, že stěžovatelka neudělení humanitárního azylu ani v žalobním podání výslovně nenamítala.

Otázkou zjišťování skutkového stavu správním orgánem v případě zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné ve smyslu ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu se Nejvyšší správní soud již dostatečně věcně zabýval v řadě svých rozhodnutích, uvést lze rozsudek ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 – 59, publikovaný pod č. 181/2004 Sb. NSS, nebo rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 27/2003 – 48, dostupný na www.nssoud.cz. S posouzením žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné, byla-li podána až poté, co bylo rozhodnuto o správním vyhoštění žadatele, se pak Nejvyšší správní soud vypořádal konkrétně v rozsudku ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 - 81, dále v rozsudku ze dne 31. 10. 2006, č. j. 4 Azs 55/2006 - 77, nebo v rozsudku ze dne 12. 1. 2005, č. j. 4 Azs 300/2004 – 36, všechny dostupné na www.nssoud.cz. Co se týče časového okamžiku podání žádosti o udělení azylu, Nejvyšší správní soud odkazuje na svůj závazný právní názor, vyslovený v rozsudku ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 – 54, dostupném na www.nssoud.cz, „*Nebyla-li žádost o azyl podána bezprostředně po příjezdu na území České republiky, ale až poté, co stěžovatel nebyl pro pozdní podání žádosti prodloužen pobyt, na území České republiky pobýval nelegálně a brožilo mu správní vyhoštění, svědčí to o její účelovosti*“.

Námitka stěžovatelky, spočívající v tvrzené nepřezkoumatelnosti rozhodnutí krajského soudu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. pro nedostatek důvodů, je pak uvedena natolik nekonkrétně, že se jí nemohl Nejvyšší správní soud zabývat. Kdy je rozhodnutí krajského soudu nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Nejvyšší správní soud judikoval např. v rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 58/2003 – 75, publikovaném pod č. 133/2004 Sb. NSS.; dále lze k této problematice odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2006, č. j. 3 Azs 23/2006 – 40, www.nssoud.cz.

K otázce rozhodování o udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu v případě, kdy žadatel podal žádost o mezinárodní ochranu s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání k trestnímu stíhání do ciziny, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve, se Nejvyšší správní soud vyjádřil ve svém rozhodnutí ze dne 15. 8. 2008, č. j. 3 Azs 24/2008 - 48, dostupný na www.nssoud.cz, kde mimo jiné uvedl: „...*pokud žadatel přesvědčivě prokáže, že mu broží v zemi původu pronásledování z azylově relevantních důvodů nebo skutečné nebezpečí vážné újmy, je žalovaný povinen se zabývat i jeho tvrzeními podle § 12 a § 14a zákona o azylu, a případně azyl či doplňkovou ochranu udělit. ...v případě podání žádosti o mezinárodní ochranu*“.

až ve chvíli, kdy žadateli broží vyhoštění, existuje vyvratitelná domněnka, že tato žádost byla účelová. Žadatel však může prokázat nejen, že žádost nemohl podat dříve, ale (nezávisle na tom, že ji mohl podat dříve) rovněž, že ji nepodal pouze s cílem vyhnout se brožicímu vyhoštění.“ Z postupu stěžovatelky je tak zcela patrné, že žádost o mezinárodní ochranu podala „pouze“ s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, ačkoliv mohla požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve, a neprokázala opak.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na všechny námitky podávané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Shledal ji proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byla kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. ledna 2009

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu